

Gesprekken over liturgie

**Protestantse Kerk in Assen
2 september en 16 september 2025**

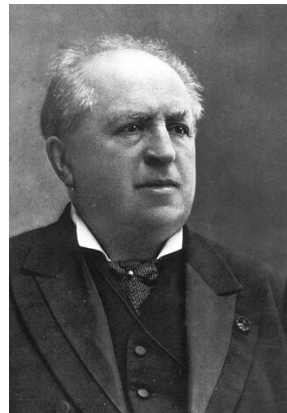
Programma

- ▶ Opening door ds. Harmen Engelsma
- ▶ Uitleg over de opzet
- ▶ ds. Harmen Engelsma over 'Liturgie'
- ▶ Pauze
- ▶ Bespreking in groepjes
- ▶ Plenair gesprek / inventariseren van vragen / de volgende keer
- ▶ Sluiting

‘Liturgie’ - grote denkers: Jan Hendrik Gerretsen en Abraham Kuyper

dr. Jan Hendrik Gerretsen
1867 - 1923

De Preek

- ▶ De verkondiging van het Evangelie - ‘Kerugma
- ▶ Het getuigenis
- ▶ De uitleg - ook met herhaling, zodat het beklijft

De Aanbidding

► Johannes 4:23:

Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, Hem aanbidt vervuld van Geest en waarheid. De Vader zoekt mensen die Hem zo aanbidden.

- Vanuit de joodse bron
- Aanbidding gebeurt gesproken, gezongen en in stilte
- Aanbidding heeft verschillende 'kleuren': lofzegging, smeekgebed, klagen enz.

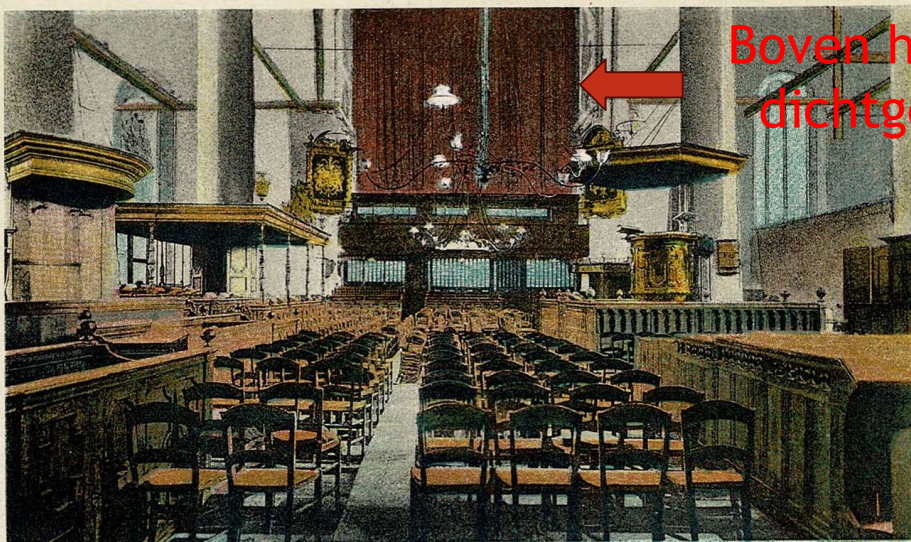
Aanbidding

- Spontaan
- Vaste, bekende vormen
- De aanbidding is van de gemeente, niet van de dominee

Waar en hoe vindt de aanbidding plaats?

- ▶ In het gebedshuis
- ▶ Niet individueel maar met elkaar
- ▶ Aanbidding gebeurt vanuit liefde. Liefde is nooit alleen verticaal, naar God, maar altijd ook horizontaal, naar de naaste.
- ▶ Gelijkwaardige plaats van Woord, Doop en Avondmaal

Kerkinrichting – voorbeeld Workum

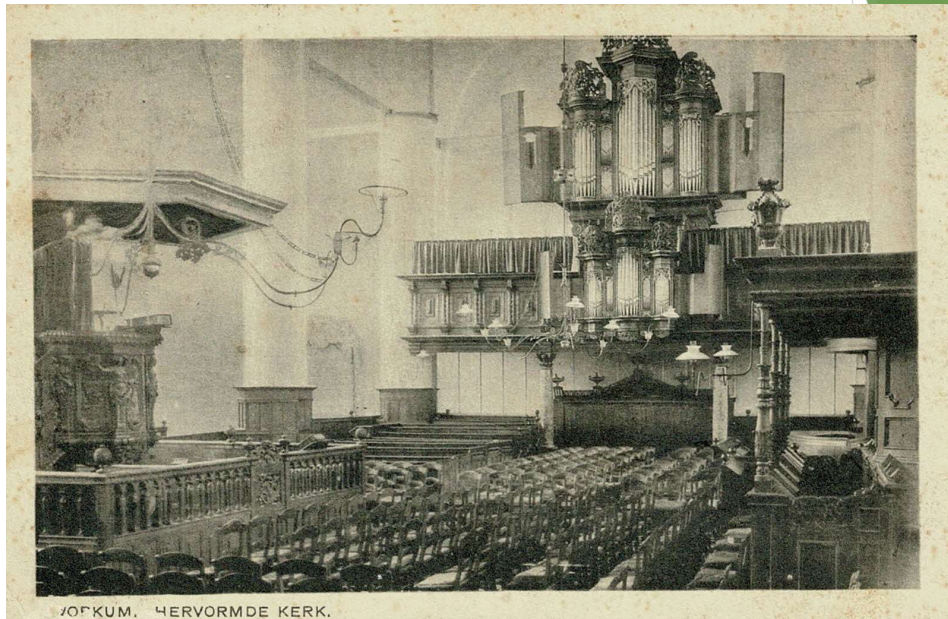

Boven het koorhek
dichtgetimmerd

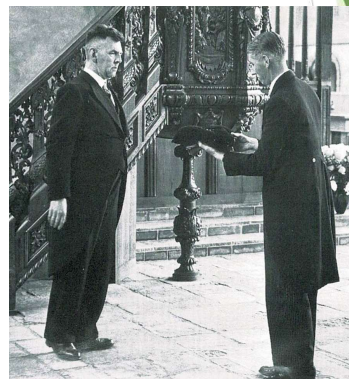
Workum.

Intérieur Herv. Kerk.

Kerkinrichting – voorbeeld Workum

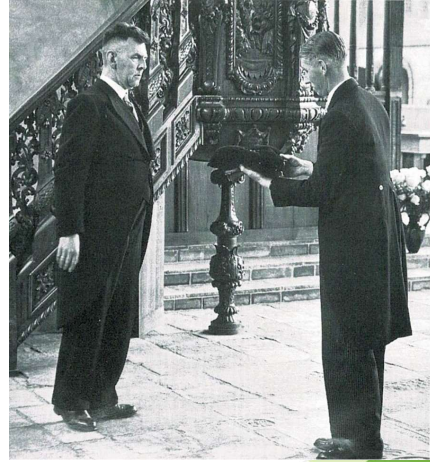

Na de herinrichting

Na de herinrichting

Predikant krijgt de sleutel van de kerk naar de herinrichting

Esthetiek 1

Is de schoonheid belangrijk?

- De liturgie moet verzorgd zijn
- Is het belangrijk dat de inhoud van de liturgie mooi is?
- Over smaak valt niet twisten

Esthetiek 2

Is de schoonheid belangrijk?

- ▶ Behoefte aan schoonheid en harmonie in vernietiging en chaos
- ▶ Het gaat om de eredienst voor de Schepper
- ▶ Laat de liturgie mooi zijn, meer dan de preek

Muus Jacobse - Kerk

Woning van God en ons,
Schoot van ons leven, Kerk,
Zie, wij staan voor uw ark,
Wachtende op de dans.

Preekstoel, kom ons te hulp.
Klankbord van ons gehoor,
Druk nu vast aan ons oor
Uw grote zingende schelp.

Muus Jacobse - Kerk

Orgel aan het gewelf,
Vul in de hemel uw long
En voeg onze bevende tong
Naar de adem van God zelf.

Doopsteen, bron uit de rots,
Herinner ons onze naam.
Tafel, roep ons tezaam
Aan tafel als kinderen Gods.